

Rozhodovací praxe

Dovolání by mělo jasně odkázat na ustálenou rozhodovací praxi dovolacího soudu ve smyslu § 237 o. s. ř., nejlépe citací data a spisové značky judikátu. Označuje-li dovolání ustálenou rozhodovací praxi dovolacího soudu, od které se odvolací soud odchýlil, pouze slovním popisem, lze dovolání považovat za bezvadné v situacích, kdy je na první pohled zřejmé, o jakou rozhodovací praxi jde, a nejsou-li o tom žádné rozumné pochybnosti, takové dovolání pak nelze odmítnout pro vady a s námitku je nutné se (byť kvazimeritorně) vypořádat.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. III.ÚS 3369/24 ze dne 12.8.2026)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatelky A.H., zastoupené JUDr. J.S., advokátem, sídlem P., proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2024, č. j. 25 Cdo 3705/2023-1173, za účasti Nejvyššího soudu, jako účastníka řízení, a města X, zastoupeného Mgr. T.W., advokátem, sídlem P., jako vedlejšího účastníka řízení, tak, že usnesením Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2024, č. j. 25 Cdo 3705/2023-1173, bylo porušeno právo stěžovatelky na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Toto usnesení se proto ruší.

Z odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení před obecnými soudy

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy se stěžovatelka domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí Nejvyššího soudu s tím, že jím došlo k porušení práv stěžovatelky podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

2. V ústavní stížnosti stěžovatelka namítá toliko chybné posouzení dovolání. Ústavní soud však pro přehlednost rekapituluje předcházející rozhodnutí nižších soudů i jiná (související) řízení stěžovatelky.

3. Před obecnými soudy se stěžovatelka vůči žalovanému vedlejšímu účastníkovi (městu) domáhala uložení povinnosti zdržet se rušení pronikání vlhkosti do rodinného domu stěžovatelky a náhrady škody ve výši 140 000 Kč. K tomu mělo dojít chybnou konstrukcí chodníku.

4. Stěžovatelka je konkrétně majitelkou domu ve X, ke kterému původně přiléhal asfaltový chodník. Město investovalo do opravy chodníku na základě stavebního povolení, rekonstrukce povrchu byla zkolaudována dne 18. 6. 2008. Podle stěžovatelky byla při této rekonstrukci místo živičného povrchu položena zámková dlažba, která byla vysypána pískem, chodník podle stěžovatelky neměl správný spád, a právě z toho důvodu docházelo k pronikání vlhkosti do domu stěžovatelky.

5. Stěžovatelka se v jiném řízení (vedeném u Okresního soudu Plzeň-jih pod sp. zn. 10 C 187/2012) domáhala mimo jiné i náhrady škody spočívající ve vlhnutí jejího domu. V této věci již dříve s městem uzavřela smír ohledně nároku na zdržení se pronikání vlhkosti (schválen byl usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 12. 2016, č. j. 18 Co 363/2016-403), ve kterém se vedlejší účastník zavázal provést ve výroku přesně specifikované práce, jež měly odstranit pronikání vlhkosti do domu a dokončit je do 30. 4. 2017. Teprve poté započalo řízení ohledně nároku na náhradu škody, v němž bylo vydáno nyní napadené rozhodnutí.

6. Okresní soud Plzeň-jih (v pořadí sedmým) rozsudkem ze dne 13. 7. 2022, č. j. 8 C 132/2014-947, uložil vedlejšímu účastníkovi povinnost zaplatit stěžovatelce 50 400 Kč s příslušenstvím, zamítl žalobu na zaplacení dalších 89 600 Kč s příslušenstvím a rozhodl o náhradě nákladů řízení mezi účastníky a vůči státu. Na základě závěrů rady znaleckých posudků okresní soud uzavřel, že dům stěžovatelky vlhl nejen z nesprávně provedené rekonstrukce chodníku (spád), ohledně kterého byl uzavřen smír, ale i z dalších příčin, jako je stáří domu, jeho občasné užívání a zejména chybějící vodorovné i svislé izolace (hydroizolace domu). Stěžovatelka na domě od roku 2012 neprováděla žádné úpravy. Závadový stav spočívající v nesprávném provedení části pěší komunikace byl v souladu s uzavřeným smírem ukončen ke dni 30. 4. 2017. Po právní stránce soud věc posoudil podle § 415, § 420 a § 441 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku, ("obč. zák.") a uzavřel, že žalovaný porušil své právní povinnosti tím, že rekonstrukci chodníku v roce 2008 provedl nesprávně, v důsledku čehož vznikla stěžovatelce škoda. Ke škodě na domě (v podobě vlhnutí) však docházelo i z jiných příčin, které lze přičítat žalobkyni (jde o celkový stav domu včetně skutečnosti, že nebyly provedeny doporučené stavební úpravy domu ze strany znalců v průběhu souvisejících sporů). Předmětem řízení je škoda vzniklá od července 2012 do 30. 4. 2017, do kdy měla být dokončena oprava chodníku, k níž se vedlejší účastník zavázal ve smíru - s tím, že pokud by ujednání ve smíru nebylo splněno, měla se stěžovatelka domáhat nápravy výkonem rozhodnutí. Výši náhrady soud stanovil na základě znaleckých posudků podle § 136 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu ("o. s. ř.") aritmetickým průměrem závěrů znalců o míře, jakou se vedlejší účastník podílel na vzniku škody v porovnání s příčinami vzniku škody, které lze přičítat stěžovatelce. Tak dospěl k závěru, že míra, jakou se vedlejší účastník podílí na vzniku škody, představuje 36 %, ve zbývajícím rozsahu není dána příčinná souvislost mezi jednáním vedlejšího účastníka a vznikem škody, proto stěžovatelce přiznal 50 400 Kč a ve zbývajícím rozsahu žalobu zamítl.

7. Krajský soud v Plzni posléze rozsudkem ze dne 26. 4. 2023, č. j. 18 Co 234/2022-1049, k odvolání obou účastníků změnil rozsudek okresního soudu tak, že žalobu na zaplacení 140 000 Kč s příslušenstvím zamítl, a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů. Vyšel ze skutkových zjištění okresního soudu, částečně zopakoval dokazování znaleckými posudky a výsledky znalců. Posléze se ztotožnil se závěrem okresního soudu, že závadový stav chodníku byl v souladu s obsahem smíru ukončen k datu 30. 4. 2017. Zároveň však poukázal na to, že sporná délka posuzovaného období (stěžovatelka v odvolání zpochybňovala, že chodník byl k uvedenému datu řádně opraven) není pro závěr o důvodnosti žaloby rozhodná. Krajský soud totiž poté, co zopakoval dokazování znaleckými posudky a výsledky znalců, uzavřel, že stěžovatelka přes opakovaná poučení soudu podle § 118a o. s. ř. neprokázala rozdíl míry vlhkosti domu před červencem 2012 a k datu 30. 4. 2017. Z doložených fotografií totiž bylo patrné, že již před rokem 2008 dosahovala vlhkost na domě stěžovatelky až do výšky oken. Podle krajského soudu dále stěžovatelka neprokázala ani to, že příčinou vlhnutí domu bylo nesprávné provedení chodníku vedleším účastníkem, protože ze znaleckých posudků bylo zjištěno, že základní příčinou vlhnutí domu byla absence jakékoli svislé či vodorovné hydroizolace stavby, přičemž stěžovatelka od roku 2012 neprovedla žádná opatření proti vznícení vody v objektu. Neunesla proto důkazní břemeno k prokázání vzniku a rozsahu škody způsobené vedleším účastníkem ani k prokázání příčinné souvislosti mezi jeho jednáním, které by mohlo být klasifikováno i jako protiprávní úkon, a vznikem tvrzené škody spočívající v nadměrném vlhnutí jejího domu.

8. Nejvyšší soud posléze dovolání stěžovatelky odmítl jako nepřipustné. Neshledal namítaný odklon od ustálené rozhodovací praxe dovolacího i Ústavního soudu ohledně otázky zákazu překvapivosti rozhodnutí, povinnosti poučení podle 118a o. s. ř. a zásady dvouinstančnosti řízení (rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 2838/2005 a Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3085/15), ani v otázce předpokladů vzniku odpovědnosti za způsobenou škodu (rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 447/2022, 25 Cdo 2680/2014 a Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3528/20). Nejvyšší soud stěžovatelce nepřisvědčil, že je otázkou v judikatuře dosud neřešenou omezení žalobou uplatněného nároku

soudem z důvodu nepodání exekučního návrhu. Na řešení této otázky totiž rozhodnutí odvolacího soudu nespočívalo. Krajský soud sice souhlasil se závěrem okresního soudu, že za rozhodné období k posouzení vzniku či postupnému narůstání škody je třeba považovat období od července 2012 do 30. 4. 2017, avšak své rozhodnutí postavil na závěru, že stěžovatelka přes poučení soudu neunesla důkazní břemeno k prokázání rozsahu způsobené škody ani k prokázání příčinné souvislosti mezi jednáním vedlejšího účastníka a stěžovatelkou tvrzenou škodou. Protože nebyly splněny všechny předpoklady odpovědnosti vedlejšího účastníka za škodu, nebylo možné žalobě vyhovět.

II. Argumentace v ústavní stížnosti, vyjádření a replika

9. Argumentaci stěžovatelky v její ústavní stížnosti lze stručně shrnout tak, že Nejvyšší soud její dovolání posoudil chybně. Po rozsáhlém shrnutí skutkového stavu a předcházejících řízení stěžovatelka podrobně shrnula obsah svého dovolání i odpovědi Nejvyššího soudu na její námítky. Stěžovatelka v dovolání namítala, že odvolací soud v napadeném rozhodnutí posoudil věc po právní stránce nesprávně. Uvedla, v čem spatřuje nesprávnost právního posouzení odvolacího soudu i svůj právní názor na věc. Konkrétně se soud zmýlil při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav. Důkazy provedenými v řízení byly prokázány všechny předpoklady vzniku odpovědnosti za způsobenou škodu. Škoda byla způsobena chybnou rekonstrukcí chodníku na jejím domě od 1. 7. 2012 do současnosti. Závěr o nedostatku příčinné souvislosti v rozhodnutí odvolacího soudu považuje stěžovatelka za překvapivý. V této souvislosti stěžovatelka shrnula závěry znalců. Stěžovatelka namítá, že postup, kterým obecný soud ignoruje beze změny skutkového základu své předchozí závěry v témže sporu (byť jde o rozhodnutí jiného senátu), není slučitelný s obsahem hlavy páté Listiny základních práv a svobod. Nejvyšší soud nepřiměřeně považoval stěžovatelčiny odkazy na judikaturu dovolacího soudu za nepřiléhavé a namísto toho, aby se vypořádal s její podstatou, stroze odkázal na to, že se předchozí případy týkají jiného skutkového základu. Procesními námitkami se dovolací soud nezabýval s odkazem na § 242 odst. 3 o.s.ř., byť je řešit ve skutečnosti měl. Stěžovatelka tvrdila, že jí škoda vznikala od 1. 7. 2012 a vzniká do současné doby; nikoliv po opravě chodníku provedené v roce 2017, ale po opravě chodníku provedené v roce 2006 až 2008. Škoda na domě vzniká zatékáním vody do domu stěžovatelky po nesprávně provedené opravě chodníku žalovaným v roce 2008 a provedení opravy chodníku v roce 2017 nebylo v řízení dokazováno.

10. Nejvyšší soud ve svém vyjádření k ústavní stížnosti akcentoval správnost dovolacího přezkumu. Vzhledem k tomu, že se stěžovatelka domáhala náhrady škody za (podle jejího tvrzení) pokračující protiprávní jednání vedlejšího účastníka, které započalo již v roce 2008, a její žaloba na náhradu škody vznikající od roku 2008 byla pro promlčení zamítnuta (v roce 2012), bylo pro posouzení existence odpovědnosti za škodu podstatné zjistit, zda a v jakém rozsahu nastal rozdíl v míře vlhkosti domu od roku 2012, ať již do roku 2017, nebo do skončení řízení, který by způsobil vedlejší účastník. Jestliže stěžovatelka tuto skutečnost neprokázala, nebyl splněn jeden z nezbytných předpokladů odpovědnosti za škodu a již nebylo třeba se dále blíže zabývat existencí příčinné souvislosti.

11. Vedlejší účastník ve svém vyjádření poukázal zejména na to, že stěžovatelka opakovaně vznáší argumentaci, s níž se obecné soudy vyčerpávajícím způsobem vypořádaly. Podstatou ústavní stížnosti i předcházejícího dovolání je nesouhlas stěžovatelky se skutkovými a důkazními závěry soudů ohledně neprokázání vzniku škody, jejího rozsahu a příčinné souvislosti. Jedná se o otázky, které Nejvyšší soud v napadeném usnesení správně vyhodnotil jako polemiku se skutkovým stavem, nikoliv jako řádně vymezenou právní otázku. Stěžovatelka v celém řízení zcela rezignovala na svoji povinnost tvrzení a na ni navázanou povinnost důkazní. To je také hlavní důvod, proč neunesla důkazní břemeno.

12. V replice stěžovatelka uvedla, že její ústavní stížnost je důvodná, proto by mělo být napadené rozhodnutí dovolacího soudu zrušeno.

III. Posouzení ústavní stížnosti

13. Ústavní soud nejprve zkoumal splnění procesních předpokladů řízení a shledal, že ústavní stížnost byla podána oprávněnou osobou, která byla účastníkem řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí napadené ústavní stížností, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatelka je právně zastoupena v souladu s § 29 až 31 zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, a ústavní stížnost je přípustná, neboť stěžovatelka vyčerpala všechny přípustné zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu a contrario).

14. Ústavní soud není součástí soustavy soudů. Je soudním orgánem ochrany ústavnosti (čl. 83 a čl. 91 odst. 1 Ústavy), který není povolán k instančnímu přezkumu jejich rozhodnutí. Jeho pravomoc podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy je založena výlučně k přezkumu toho, zda v řízení nebo rozhodnutími v něm vydanými nebyla dotčena předpisy ústavního pořádku chráněná práva nebo svobody účastníka tohoto řízení, a zda řízení bylo vedeno v souladu s ústavními principy.

15. Stěžovatelka napadla pouze rozhodnutí Nejvyššího soudu. Ústavní soud si vyžádal obsah dovolání, včetně event. doplnění před Nejvyšším soudem; vyžádal si rovněž předcházející rozhodnutí ve věci samé, obě rozhodnutí jsou shrnuta v narativní části tohoto usnesení. Posléze Ústavní soud porovnal vyžádané dovolání a vypořádání jednotlivých námitek Nejvyšším soudem v napadeném rozhodnutí. Dospěl k závěru, že Nejvyšší soud pochybil, jestliže se s podstatnou námitkou stěžovatelky nijak nevypořádal.

16. Stěžovatelka pod otázkou A2 (předpoklady vzniku odpovědnosti za způsobenou škodu) namítala odklon od judikatury Nejvyššího soudu, která se zabývá spolupůsobením více příčin na vzniku škody. Stěžovatelka výslovně zmiňovala rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 9. 2022, č. j. 21 Cdo 447/2022-224, který se týkal odpovědnosti za škodu při pracovních úrazech. Současně stěžovatelka v bodě d) dovolání (str. 14 a násl.) vymezuje spolupůsobení několika příčin na vzniku škody, včetně toho, v čem se vedlejší účastník podílel na vyšší míře podmáčení jejího domu. Stěžovatelka v této souvislosti odkázala na znalecké závěry. Nejvyšší soud uvedl k námitce stěžovatelky toto: "Odkázala-li dovoatelka na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 447/2022, není toto rozhodnutí pro zásadní skutkovou i právní odlišnost na danou věc přiléhavé. V odkazované věci bylo řešeno, v jakém rozsahu se na vzniku škody spočívající ve zranění žáka při tělocviku podílí sám poškozený a v jakém rozsahu základní škola, přičemž věc byla řešena podle zákoníku práce s tím, že odpovědnost za škodu při pracovních úrazech podle § 366 zák. práce je vybudována na principu tzv. objektivní odpovědnosti zaměstnavatele (v posuzovaném případě právnické osoby vykonávající činnost školy). Dovoatelka z tohoto rozsudku cituje v dovolání pouze jednu větu (vytrženou z kontextu rozhodnutí) týkající se posuzování příčinné souvislosti, "že příčinou vzniku škody jsou všechny okolnosti, bez nichž by ke škodnému následku nedošlo, proto je třeba zvážit veškeré příčiny, které se na vzniku škody podílely, přičemž nemusí jít jen o příčinu jedinou, nýbrž jednu z nich, která se spolupodílela na nepříznivém následku, o jehož odškodnění jde". Citace této věty ale neosvětluje, v čem se podle dovoatelky měl odvolací soud od citovaného rozhodnutí odchýlit." Před Ústavním soudem tak vznikla otázka, zda se Nejvyšší soud měl s námitkou spolupůsobení více příčin vypořádat (byť by tak učinil kvazimeritorně).

17. V obecné rovině Ústavní soud již v minulosti vyslovil, že dovolání by mělo jasně odkázat na ustálenou rozhodovací praxi dovoacího soudu ve smyslu § 237 o. s. ř., nejlépe citací data a spisové značky judikátu. Označuje-li dovolání ustálenou rozhodovací praxi dovoacího soudu, od které se odvolací soud odchýlil, pouze slovním popisem, lze dovolání považovat za bezvadné v situacích, kdy je na první pohled zřejmé, o jakou rozhodovací praxi jde a nejsou-li o tom žádné rozumné pochybnosti (takové dovolání pak nelze odmítnout pro vady). Blíže náleží sp. zn. IV. ÚS 142/26 ze dne 27. 5. 2026, týkající se (rovněž) souběhu různých příčin na vzniku škody. Právě o takový případ jde i v nyní posuzované věci.

18. Stejně jako v citovaném případě sp. zn. IV. ÚS 142/26, i nyní Ústavní soud shledal, že v posuzované věci bylo z dovolání zřejmé, jakou rozhodovací praxi Nejvyššího soudu měla stěžovatelka na mysli. Judikatura, od které se měl odvolací soud odchýlit, stojí na závěrech, že příčinou vzniku škody může být více skutečností, které působí souběžně či následně, pokud je každá z nich podstatná pro vznik škodlivého následku. Tento slovní popis judikatury lze bez větších obtíží spojit s ustálenými závěry k příčinné souvislosti, které se opakovaně objevují v judikatuře v takřka totožné podobě mnoho let. Z rozhodovací praxe Nejvyššího soudu lze odkázat např. na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 7. 2021 sp. zn. 25 Cdo 2128/2020. Zároveň je třeba upozornit, že stěžovatelčin právní názor, že příčin vzniku újmy může být více než jedna, lze označit takřka za právní "notorietu" (shodně též bod 32 citovaného nálezu sp. zn. IV. ÚS 142/26).

19. Jakkoliv tedy argumentace judikaturou o spolupůsobení více příčin na vzniku škody v souvislosti s pracovním úrazem nebyla z hlediska skutkových okolností nejpriléhavější, odchýlení se od ustálené judikatury Nejvyššího soudu vztahující se k posuzování odpovědnosti za škodu v případě souběhu vícero příčin bylo stěžovatelkou specifikováno dostatečně. Za této situace napadené rozhodnutí Nejvyššího soudu neobstojí.

20. Nejvyšší soud ve smyslu výše uvedené judikatury pochybil, když argumentaci stěžovatelky povšechně odmítl s tvrzením, že dovolací důvod (odchýlení se od ustálené praxe) nevymezila. Ani případné doplnění argumentace Nejvyššího soudu v řízení před Ústavním soudem (ve vyjádření k ústavní stížnosti) nemůže nic změnit na závěru, že v dovolacím řízení došlo k porušení procesních práv stěžovatelky. V dalším řízení tedy Nejvyšší soud znovu posoudí otázku mnohosti příčin vzniku škody (včetně jejich spolupůsobení).

21. Toliko nad rámec lze uvést, že k některým případům, kdy za újmu (spolu)odpovídá sám poškozený, Nejvyšší soud v minulosti dovodil, že při vymáhání a určování výše náhrady škody hraje roli, jestliže si poškozený škodu či její část způsobil sám. V souladu s § 2918 zákona č. [89/2012 Sb.](#), občanský zákoník, se totiž povinnost škůdce nahradit škodu poměrně snižuje, vznikla-li škoda nebo zvětšila-li se následkem okolností, které se přičítají poškozenému. V rozsahu, v jakém se okolnosti přičítané poškozenému podílejí na způsobení škody, není dána příčinná souvislost mezi jednáním škůdce, resp. událostí, za níž škůdce odpovídá, a vznikem škody (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2011, sp. zn. 28 Cdo 4921/2008, či rozsudek ze dne 24. 6. 2020, sp. zn. 23 Cdo 202/2020). Je-li však zřejmé, že určitá negativní skutečnost přičitatelná žalovanému zhoršila stav na straně žalobce, přestože za celkový špatný stav si může částečně (či převážně) sám, podle rozhodovací praxe v takovém případě nelze při posuzování nároku na náhradu škody zcela opomenout to, co původně špatný stav ještě zhoršilo (přiměřeně srov. nález sp. zn. III. ÚS 1948/25 ze dne 26. 3. 2026 a tam citovaná judikatura).

IV. Závěr

22. Ústavní soud dospěl k závěru, že napadeným rozhodnutím Nejvyššího soudu došlo k porušení práva stěžovatelky na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

23. Ústavní soud proto ústavní stížnosti podle § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu vyhověl (výrok I.) a podle § 82 odst. 3 písm. a) uvedeného zákona napadené rozhodnutí zrušil (výrok II.).

Další články:

- [Odůvodnění rozsudku](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Veřejné prostranství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výkon rozhodnutí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rozhodovací praxe](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Důkazní břemeno, pracovní cesta](#)
- [Insolvenční řízení, mezinárodní příslušnost soudu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční správce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Opatrovník \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Péče rodičů o děti na velkou vzdálenost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)